

Krebsekroen.

Krebsekroen var i de sidste Tiaar af det 18. og de første af det 19. Aarhundrede den mest anséte Kro paa Strækningen Kbhvn.—Korsør. Dens Ry skyldtes ikke blot dens heldige og skønne Beliggenhed, men nok saa meget Værtindens, Madam Plambeks, husmoderlige Dygtighed, Begavelse og ejendommelige Personlighed.

Hun var født Ane Rosbjerg, var Datter af en Præstegaardsforpagter i Herlufmagle og var som ung Pige i Huset hos Broderen, Søren Rosbjerg*), der havde Portforretningen i Sorø. Her gjorde hun Bekendtskab med sin senere Mand, Henrik Plambek. Han var kommet herind fra Tyskland som Jæger hos Friherre Reitzenstein, der 1765 blev Overhofmester paa Akademiet. — Som Jæger havde Plambek Embedsbolig et Sted ude i Skoven, — Familietraditionen mener, at det var paa Kristiansminde. Men hans unge Kone havde et for livligt Sind og var en for virksom Natur til at kunne finde sig tilrette med Skovensomheden og sin lille Husholdning. Og Plambek — ja han var forelsket i sin

*) Aarbogen 1913, S. 82.

Sorø Amt 1915

unge Kone, og Jægerbestillingen var maaske heller ikke meget værd, — nok er det, han fik arrangeret sig med Overhofmesteren, saa han opgav at være Jæger, men fik Krebskroen i Forpagtning. Der var

Baggesen.

Plambek.

Madam Plambek.

til Kroen ca. 48 Tdr. Land, hvoraf den lave Jord Syd for Kroen over mod Store Ladegaards Jorder tildels var bevoxet med Kratskov. Saa der var Arbejde for Plambek, og Madam Plambek fik en Virksomhed, der var ret efter hendes Hjerte. Hun blev

Sorø Amt 1915

Der. Alt de blev paa fortæret, Madam.
 Gud mig et Læst Dime, og det gjør mig uerle
 uerlig, at de uerlesten tæller paa om en freg
 Indtænder, paa om en Dime.

Med den Indførsel og Udbringelse om at
 jeg med Læst og Udbringelse paa betalt de 9 Maad.
 Min Læst og de som paa god og fæst. De
 Dime, og som paa god og fæst, og jeg er
 alle Maade fuldkommen fæst. De
 paa de som paa fæst, og som paa fæst
 fæst med mig. — I D. fæst og fæst
 med mig og fæst at give god og fæst
 paa fæst og fæst. Det er uerlesten.

De som paa Dime og som paa fæst
 fæst og fæst.

Læst

søn fra Militærtjenesten. Fremmedbogen skal have været interessant, med Bidrag fra mange senere bekendte Mænd. Desværre er den bortkommet. Min Hjemmelsmand kan kun erindre ét Vers: „Maden delicat, Opvartningen accurat, men Vejen til Krebs- huset er rent desperat“. — Dette sidste er sikkert rigtigt nok. Thi min Hjemmelsmand har selv hørt den gamle Mand, der dengang var Fragtmand, fortælle, at han, der ganske vist var ualmindelig stærk, prøvede sit Læs paa den Maade, at han tog et Tag i det ene Baghjul. Kunde han ikke løfte

Vognen, vidste han, at hans fire Heste ^{Sorø Amt 1915} ikke heller kunde trække den igennem, og han maatte læsse noget af Ladningen af.

Som Kuriosum er foran gengivet i Facsimile et Brev, som Digteren Jens Baggesen skrev til Madam Plambek. Det er dette Brev, der sigtes til i H. C. Andersens Eventyr: „Et Stykke Perlesnor“ under Omtalen af Krebshuset. Det har været trykt én Gang før som Note til Harhoffs Breve*). Til Forstaaelse af, hvorledes den ellers saa belevne Baggesen kunde forløbe sig overfor Madam Plambek, kan jeg fremføre følgende:

I Maj 1789 var den 25aarige Baggesen draget afsted paa sin første store Udenlandsrejse. Det blev tillige hans Bryllupsrejse, idet han i Bern traf Sophie Haller og i Marts 1790 blev gift med hende. I Oktober 1790 var de paa Hjemreisen naaet til Brahetrolleborg, hvor de tilbragte nogle Dage hos Familien Rewentlov. Den 14. kørte de derfra til Nyborg. Her blev de opholdte, idet en heftig Storm hindrede Sejladsen over Beltet. — Baggesen var rejst ud paa kongelig Bekostning med et fjerdingaarligt Bidrag paa 200 Rdl. og Løfte om passende Ansættelse ved Hjemkomsten. Hans Søn siger i sin Biografi af Faderen: „Det er et karakteristisk Træk hos B., at han, skiøndt Digter med Liv og Sjæl og af et højest bevægeligt Temperament, oftere beskæftigede sig med en nøjagtig Udsigt over sine Finantsers Tilstand, og med megen Ziirlighed affattede Beregning over, hvad han havde forbrugt, ledsaget af en Ballance og et Budget . . .“ Han nævner endvidere, at B. benyttede det tvungne Ophold i Nyborg til Specification og Optælling af de af ham i det sidst

*) Soransk Tidsskrift, 6. Bind, S. 259.

Sorø Amt 1915

forløbne Aar skrevne Breve, — men sikkert har da B. ogsaa gjort sit Regnskab op og opstillet baade Ballance og Budget. Og det er ikke usandsynligt, at Ballancen ikke har været gunstig og Budgettet ikke rigeligt for de Dage, der var igen, inden B. naaede Kbhvn. — Da det saa endelig d. 18. lykkes at komme over Beltet og om Aftenen at naa Krebskroen, bliver han om Morgenen d. 19. stillet overfor denne Regning paa 9 Mark, der maaské var mere, end han i Nyborg havde budgetteret. Og tilmed maa han have været meget tidlig oppe den Dag. Thi han naaede Kbhvn. inden Aften trods den Tids Befordringsmidler og daarlige Veje. Han kommer da ud af Ligevægt. Men allerede i Ringsted har han besindet sig, og det Brev, han saa skrev og sendte med Vognen tilbage, gør ham al Ære.

Brevets Ordlyd er følgende:

Ringsted, d. 19. Oct. 1790.

Det skulde gjøre mig meget ondt, isald jeg havde givet Dem meer end et Øiebliks Ærgrelse, Madame. Den Person, som saa ubesindigen beklagede sig i Morges i uartige Udtryk over Deres Fordring har for første Gang paa sin Samvittighed at have fornærmet et Fruentimmer — og jeg begriber sandelig ikke, hvorledes dette hændte sig i Deres Huus. Jeg skriver Dem disse Liniér, for at bede Dem om Forladelse derfor — og jeg vilde mundtlig have gjort dette, før jeg forlod Deres Stue, dersom De ikke havde brugt det Udtryk i Deres billige Fortrydelse at ville skiænke mig de 3 Mark. Jeg har betænkt, at Deres Fordring af 9 Mark virkelig ikke var ubillig — og endnu mindre uforskammet. At jeg ikke kiendte Dem, undskylder mig ikke, thi man bør være artig imod enhver, som man ikke kender. At De blev saa forbitret, Madame! har lært mig at kiende Dem, og det gjør mig virkelig urolig, at De maaske tænker slet om en Person, der tænker saa vel om Dem. — Modtag der-

for Forsikringen om, at jeg med ^{Sorø Amt 1915} Fornøjelse har betalt de 9 Mark. — Min Kone og jeg have sovet godt og sødt i Deres Seng, vi have haft god Opvartning, og jeg er i alle Maader fuldkommen fornøjet. Deres Hus skal i ingen Reisende finde en ivrigere Anbefaler end mig — og jeg skal vist aldrig glemme ved enhver Lejlighed at gøre det igien hvad jeg forbrød ved det Ord uforskammet.

Jeg er Deres og enhver retskaffen Kones ærbødigst
Baggesen.

Madam Plambek døde i sin kære Krebskro henimod 1840 og blev 90 Aar gammel. Svigersønnen, Høyer, havde da forlængst overtaget Kroen. Efter ham fik Simonsen den. Han var gift med Fru Høyers Datter af første Ægteskab med en Sachmann. Simonsen var selv Søn fra Fjenneslev Mølle og Brodersøn af den Simonsen, der ejede og gav Navn til Simonsborg i Alsted. Efter Simonsen overtog Svigersønnen Thorkildsen Kroen. Han købte Jorder til, nedlagde Kroen i Slutningen af Halvfjerdserne og solgte senere til Brusck.